

(12)

BREVET DE INVENȚIE

(21) Nr. cerere: **a 2012 00262**

(22) Data de depozit: **18.04.2012**

(45) Data publicării mențiunii acordării brevetului: **28.08.2015** BOPI nr. **8/2015**

(41) Data publicării cererii:
30.10.2013 BOPI nr. **10/2013**

(73) Titular:
• **UNIVERSITATEA POLITEHNICA DIN
BUCUREȘTI - CENTRUL DE CERCETARE-
DEZVOLTARE PENTRU MECATRONICĂ,
SPLAIUL INDEPENDENȚEI NR.313,
SECTOR 6, BUCUREȘTI, B, RO**

(72) Inventatori:
• **AVRAM MIHAI, STR.GHIRLANDEI NR.36,
BL.79, SC.3, ET.3, AP.55, SECTOR 6,
BUCUREȘTI, B, RO;**

• **BUCȘAN CONSTANTIN,
STR.MAȘINA DE PÂINE NR.10, BL.R 30,
SC.2, ET.4, AP.63, SECTOR 2,
BUCUREȘTI, B, RO;**
• **BOGATU LUCIAN, ȘOS.GIURGIULUI
NR.67-77, BL.E, SC.2, ET.8, AP.69,
SECTOR 4, BUCUREȘTI, B, RO**

(56) Documente din stadiul tehnicii:
RO 125708 A0; US 6705199 B2

(54) **ACTUATOR PNEUMATIC CU COMPENSATOR
PIEZOELECTRIC**

RO 128943 B1

1 Inventția se referă la un actuator pneumatic liniar cu compensator piezoelectric, având
2 aplicabilitate în construcția sistemelor de acționare care necesită o precizie mare de pozițio-
3 nare a sarcinii antrenate.

4 Sunt cunoscute actuatore pneumatice cu mișcare de translație, la care creșterea
5 preciziei de poziționare se face prin utilizarea distribuitorilor pneumatice proporționale cu
6 traductor de poziție comandate cu microcontrolere care au precizia de poziționare limitată
7 și necesită algoritmi de comandă și reglare complecși.

8 Documentul **RO 125708 A0** se referă la o unitate de poziționare pneumo-hidraulică
9 liniară, având aplicabilitate în construcția roboților, precum și în aplicații care presupun
10 manipularea precisă a unor obiecte cum ar fi semifabricate, piese sau scule. Unitatea con-
11 form invenției este formată dintr-un motor pneumatic liniar, deservit de un distribuitor pneu-
12 matic, și dintr-un motor hidraulic, liniar având niște camere cuplate între ele prin intermediul
13 unei supape de sens unic, comandate, poziția unei tije a motorului pneumatic cuplată
14 mecanic, prin intermediul unui cuplaj solidar cu sarcina acționată, cu o tijă a motorului, fiind
15 urmărită de un traductor de deplasare, ceea ce face posibil controlul vitezei de poziționare
16 și obținere a unei precizii de poziționare ridicate.

17 Documentul **US 6705199 B2** dezvăluie un sistem servocomandă care oferă un
18 control precis și repetabil a unui dispozitiv de acționare pneumatic. O frână și un sistem de
19 senzori sunt conectați la dispozitivul de acționare și la sistemul de servocomandă. Sistemul
20 de servocomandă operează prin inițierea deplasării pistonului de-a lungul cursei cu ajutorul
21 gazului presurizat, prin programarea cu ușurință a sistemului de control, fiind controlată cu
22 precizie foarte mare deplasarea pistonului din cilindru pneumatic.

23 Problema tehnică obiectivă pe care o rezolvă invenția constă în creșterea preciziei
24 de poziționare prin realizarea unei construcții modulare.

25 Actuator pneumatic liniar cu compensator piezoelectric, conform invenției, este format
26 dintr-un cilindru pneumatic, pe care culisează o sanie, un distribuitor proporțional pentru
27 comanda unității de acționare pneumatice liniare, un actuator piezoelectric cu amplificare
28 mecanică care are o parte mobilă, o riglă incrementală cu un cap de citire pentru
29 determinarea poziției saniei, un dispozitiv de frânare pentru blocarea saniei acționat de un
30 distribuitor care este alimentat prin intermediul unui regulator, un bloc electronic de comandă
31 a distribuitorului, un sistem de compensare a erorii de poziționare a saniei cuprinzând o
32 placă de bază și o placă mobilă, care este ghidată față de placa de bază prin intermediul
33 unor arcuri lamelare, placa mobilă fiind antrenată de actuatorul piezoelectric.

34 Actuatorul pneumatic liniar cu compensator piezoelectric, conform invenției, prezintă
35 următoarele avantaje:

- 36 - construcție modulară;
- 37 - tehnologii de execuție și montaj accesibile;
- 38 - preț mic;
- 39 - precizie de poziționare îmbunătățită.

40 Se prezintă în continuare un exemplu de realizare a invenției, în legătură cu fig. 1...3,
41 care reprezintă:

- 42 - fig. 1, schema de principiu a actuatorului pneumatic liniar cu compensator
43 piezoelectric;
- 44 - fig. 2, vedere 3D a compensatorului piezoelectric;
- 45 - fig. 3, diagrama de funcționare a actuatorului pneumatic liniar cu compensator
46 piezoelectric.

47 Actuatorul pneumatic liniar cu compensator piezoelectric este format din:

- 48 - o unitate de acționare pneumatică liniară alcătuită din cilindru pneumatic **1**, sania
49 **2** și dispozitivul de frânare mecanică **3**;

RO 128943 B1

- distribuitorul proporțional 4 pentru comanda unității de acționare pneumatice liniare;	1
- distribuitorul clasic 5 pentru comanda frânei, alimentat prin regulatorul 6 ;	3
- sistemul de compensare a erorii de poziționare, care este amplasat pe sania 2 a unității de translație și este format dintr-o placă de bază 7 solidară cu sania 2 a unității pneumatice și o placă mobilă 8 , ghidată față de placa de bază 7 prin patru arcuri lamelare	5
9 , solidară cu sarcina antrenată, din actuatorul piezoelectric cu amplificare mecanică 10 , montat pe piesa 11 , solidară cu placa de bază 7 , care antrenează placa mobilă 8 prin intermediul piesei 12 , solidară cu placa mobilă 8 și a bilelor 13 și 14 , menținute în contact cu piesa 12 și cu partea mobilă a a actuatorului 10 prin elasticitatea părții b a piesei 11 ;	7
- traductorul liniar de poziție format din rigla incrementală 15 , fixată de unitatea de translație și capul de citire 16 fixat de placa mobilă 8 ;	9
- blocul electronic de comandă 17 .	11
În starea inițială, blocul electronic de comandă 17 aplică tensiunea de comandă u distribuitorului 5 , ceea ce face ca dispozitivul de frânare 3 să fie dezactivat și de asemenea aplică o tensiune de comandă $u_p = 5 \text{ V}$ actuatorului piezoelectric, astfel încât acesta se poziționează la jumătate din cursa maximă, situație în care placa 8 este practic solidară cu placa de bază 7 și deci cu sania 2 .	13
Când se dorește deplasarea sarcinii către o poziție țintă prestabilită p_t , se aplică distribuitorului proporțional 4 o tensiune de comandă u_1 , pentru deplasare într-un sens, respectiv u_2 , pentru deplasare în celălalt sens, tensiune care crește de la zero la valoarea de regim, când imprimă saniei 2 viteza de regim dorită. Deplasarea sarcinii este măsurată prin deplasarea relativă dintre capul de citire 16 al traductorului de poziție și rigla incrementală 15 solidară cu cilindrul pneumatic 1 , generându-se semnalul u_t , citit de blocul electronic de comandă 17 .	15
Când sarcina ajunge în poziția p_r prestabilită, valoarea tensiunii u_1 este micșorată pentru a reduce viteza de deplasare a sarcinii, iar când se atinge poziția $p_t - e_1$ (unde e_1 este eroarea de poziționare a sistemului fără compensator piezoelectric) tensiunea u_1 este redusă la zero și simultan tensiunea u este trecută în zero, activând sistemul de frânare 3 . Datorită inerției, sistemul mobil continuă deplasarea și se oprește în punctul p_i , cu o eroare de poziționare inițială e_1 față de poziție țintă p_t .	17
Pentru a micșora eroarea de poziționare, tensiunea de comandă u_p a actuatorului piezoelectric 10 este modificată astfel încât piesa 12 se deplasează, împreună cu masa 8 , până când sarcina ajunge în poziția $p_f - e_2$ (unde e_2 este eroarea de poziționare a sistemului cu compensator piezoelectric), moment în care tensiunea u_p este menținută constantă. Datorită inerției, masa 8 , solidară cu sarcina, continuă deplasarea și se oprește în punctul p_f , cu o eroare de poziționare finală e_f față de poziția țintă p_t . Eroarea de poziționare finală e_f este mult mai mică decât eroarea de poziționare inițială e_1 a sistemului fără compensator piezoelectric și depinde de rezoluția traductorului de poziție 15 .	19
Utilizând un actuator piezoelectric cu amplificare mecanică internă Physik, instrumente de tip P-287, cu cursa maximă de 700 μm și un traductor liniar de poziție Rexroth Star cu rezoluția de $\pm 1 \mu\text{m}$, s-a obținut o precizie de poziționare de $\pm 0,01 \text{ mm}$.	21
	23
	25
	27
	29
	31
	33
	35
	37
	39
	41

Revendicări

1

3 1. Actuator pneumatic liniar cu compensator piezoelectric, format dintr-un cilindru
5 pneumatic (1) pe care culisează o sanie (2), un distribuitor proporțional (4) pentru comanda
7 unității de acționare pneumatice liniare, un actuator piezoelectric cu amplificare mecanică
9 (10) care are o parte mobilă (a), și o riglă incrementală (15) cu un cap de citire (16) pentru
11 determinarea poziției saniei (2), **caracterizat prin aceea că** acesta cuprinde suplimentar:

13 - un dispozitiv de frânare (3) pentru blocarea saniei (2), acționat de un distribuitor (5)
15 care este alimentat prin intermediul unui regulator (6);

17 - un bloc electronic (17) de comandă a distribuitorului (5);

19 - un sistem de compensare a erorii de poziționare a saniei (2) cuprinzând o placă de
21 bază (7) și o placă mobilă (8), care este ghidată față de placa de bază (7) prin intermediul
23 unor arcuri lamelare (9), placa mobilă (8) fiind antrenată de actuatorul piezoelectric (10).

25 2. Actuator pneumatic liniar cu compensator piezoelectric, conform revendicării 1,
27 **caracterizat prin aceea că** actuatorul piezoelectric (10) se află poziționat la jumătate din
29 cursa maximă și este solidar cu placa de bază (7), în momentul în care blocul electronic de
31 comandă (17) aplică o tensiune de comandă (u) distribuitorului (5), ceea ce duce la dezacti-
33 varea dispozitivului de frânare (3), și o tensiune de comandă ($u_p = 5 \text{ V}$) actuatorului piezo-
35 electric (10).

37 3. Actuator pneumatic liniar cu compensator piezoelectric, conform revendicării 1,
39 **caracterizat prin aceea că** sania (2) se deplasează către o poziție țintă prestabilită (p_t) când
41 se aplică distribuitorului (4) o tensiune de comandă (u_1) pentru deplasarea într-un sens,
43 respectiv (u_2) pentru deplasarea în celălalt sens, tensiune care crește de la zero la valoarea
45 de regim, când imprimă saniei (2) viteza de regim dorită.

47 4. Actuator pneumatic liniar cu compensator piezoelectric, conform revendicării 1 sau
49 3, **caracterizat prin aceea că** deplasarea relativă dintre capul de citire (16) și rigla
51 incrementală (15) solidară cu cilindrul pneumatic (1) permite măsurarea deplasării sarcinii,
53 prin generarea unui semnal (u_i), citit de blocul electronic de comandă (17), care atunci când
55 sarcina ajunge într-o poziție prestabilită (p_r), micșorează valoarea tensiunii (u_1) pentru a
57 reduce viteza de deplasare a sarcinii, iar când se atinge o poziție ($p_t - e_1$), tensiunea (u_1) este
59 redusă la zero și simultan tensiunea (u) este trecută în zero, activând sistemul de frânare (3).

61 5. Actuator pneumatic liniar cu compensator piezoelectric, conform revendicării 1,
63 **caracterizat prin aceea că** sania (2) este poziționată cu o eroare și mai mică atunci când
65 o tensiune de comandă (u_p) a actuatorului piezoelectric (10) este modificată astfel încât o
67 piesă (12) se deplasează, împreună cu placa mobilă (8), până când sarcina ajunge într-o
69 poziție ($p_r - e_2$), moment în care tensiunea (u_p) este menținută constantă, iar placa mobilă (8),
71 solidară cu sarcina continuă deplasarea datorită inerției și se oprește într-un punct (p_f), cu
73 o eroare de poziționare finală (e_f) față de poziția țintă (p_t).

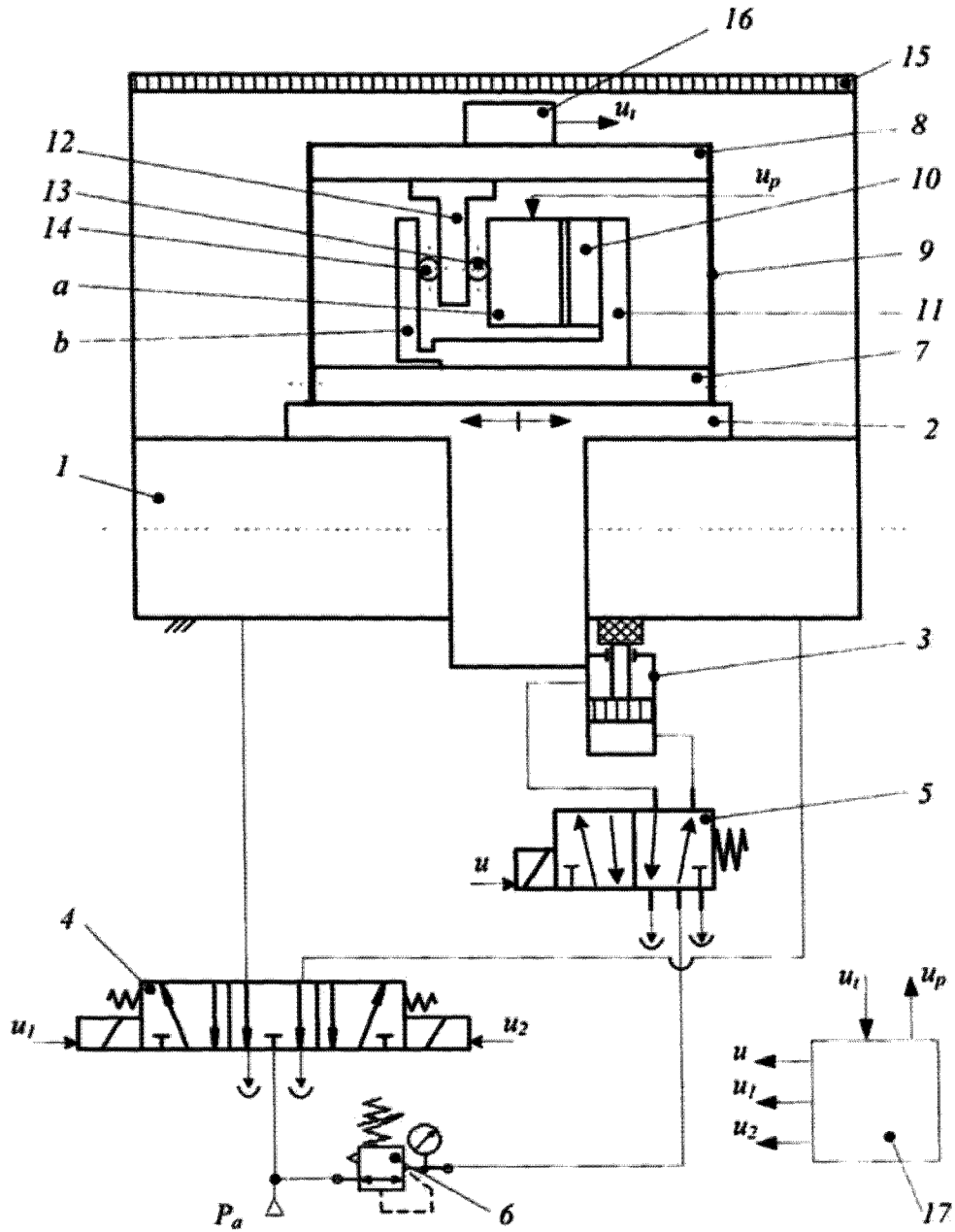

Fig. 1

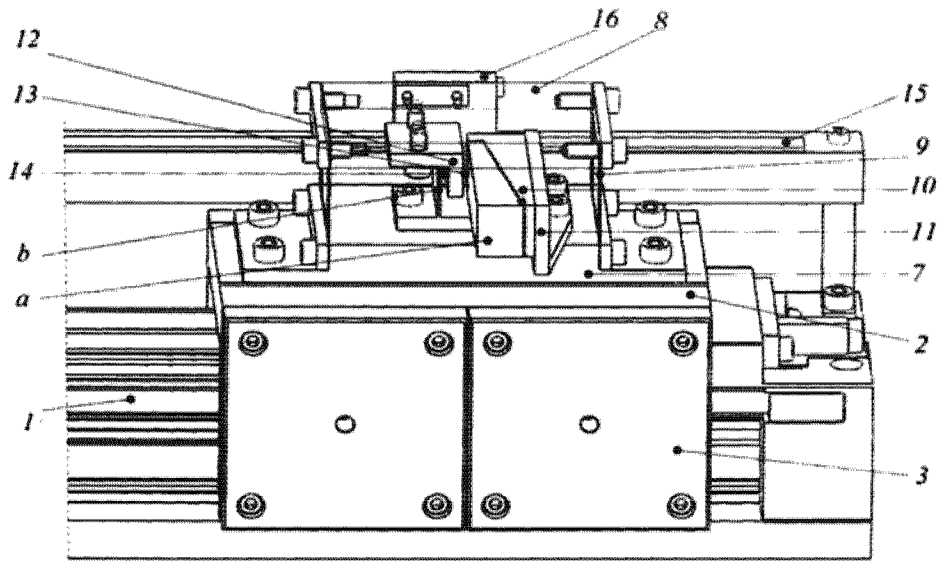

Fig. 2

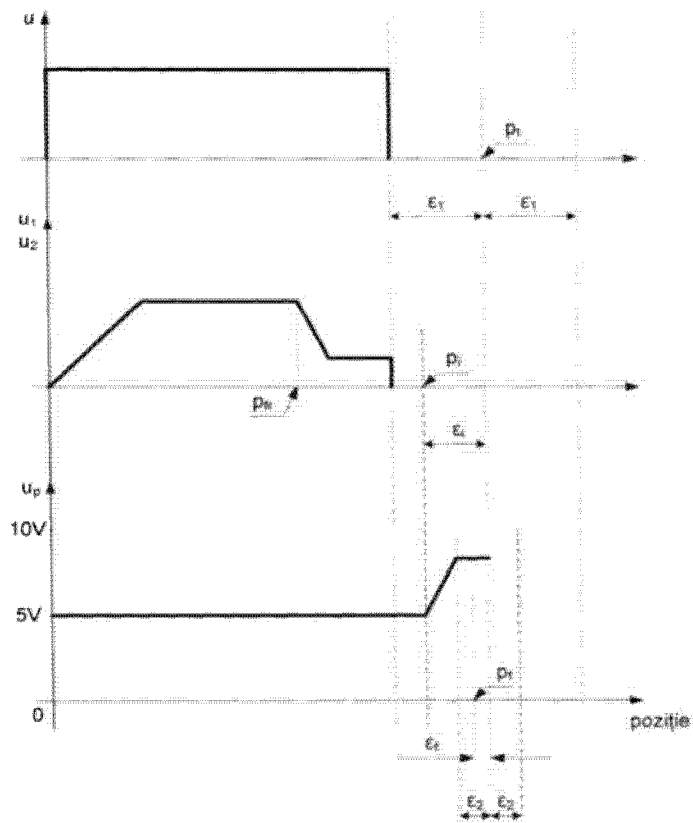

Fig. 3

